

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Multifunctioneel landgebruik als adaptatiestrategie voor klimaatverandering

Deltares
Gerald Jan Ellen

Inhoud

- Introductie
- Voornaamste uitdagingen
- Theoretische reflectie
- Aanpak
- Conclusies

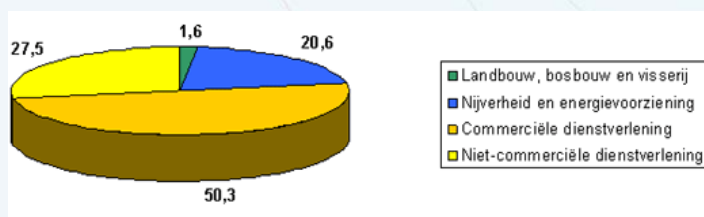
Provincie Noord Brabant

Feiten

Oppervlakte: 5082 KM² Bevolking: 2.434.560

BBP/hoofd: 35.000 Euro Gemeenten: 68

Bronnen: Provincie Noord Brabant (2009)/CBS (2008)

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Voornaamste uitdagingen

Drie belangrijke ontwikkelingen in Noord-Brabant

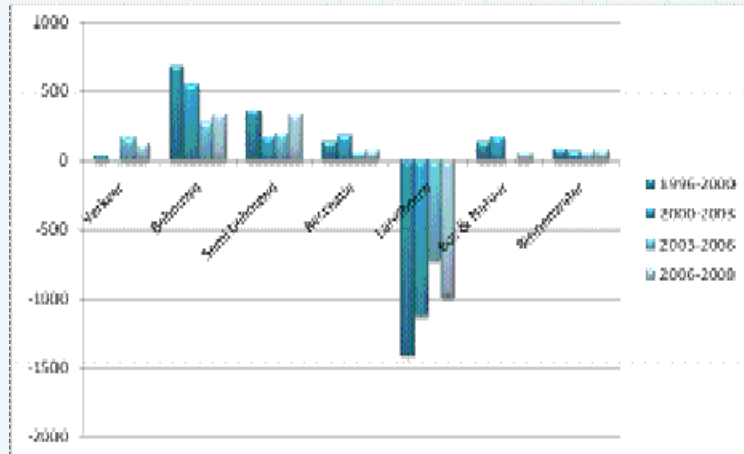
- Ruimteclaims zijn groter dan beschikbare ruimte
- Klimaatverandering resulteert in meer ruimteclaims
- Huidige economische situatie zorgt voor minder bestedingen door overheden.

Deze ontwikkelingen zorgen voor drie uitdagingen:

1. Belang om efficiënt met beschikbare ruimte om te gaan (inclusief klimaat adaptatie maatregelen).
2. Het realiseren van nieuwe 'governance' arrangementen.
3. Beperken van de afhankelijkheid van publieke middelen.

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Illustratie: dynamiek is aanwezig tussen functies, dit biedt kansen.

toename / afname bodemgebruik Noord-Brabant per categorie per jaar in hectare (bron: op basis van gegevens van CBS)

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

'Solution' push: meervoudig landgebruik

4 dimensies (Weebers, 2007) :

- Intensivering

- Gelaagdheid

- Verweven functies

- Volgtijdelijk gebruik

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Theoretische reflectie: Klimaatadapties als een ongestructureerd probleem

Hisschemöller (1997): aard van een beleidsprobleem

<i>Kennisbasis</i>	Zeker	Onzeker
<i>Waarden</i>		
CONSENSUS	1- GESTRUCTUREERD	2-Matig gestructureerd
ONENIGHEID	3-Matig gestructureerd	4- Ongestructureerd

Strategie voor ongestructureerde problemen: **een lerende benadering.**

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Verschillende belangen en verschillende urgenties

Van Rooy et. al 2006 and 2009

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Aanpak van het project

Fase I: Verkenning

1. Overzicht van gerealiseerde vormen MFL
2. Identificeren van de impact van klimaat
3. Identificeren van RO ontwikkelingen

Fase II: Selectie van pilots

4. Workshop met *potentiele* stakeholders
5. Selectie van mogelijke ideeën MFL

Fase III: Uitwerken naar Businesscases

6. Workshop met stakeholders om bouwstenen te ontwikkelen voor een business plan/businesscase om MFL te implementeren als (strategie voor klimaat adaptatie)
7. Workshop om businesscase uit te werken (relevante expertise wordt gemobiliseerd)

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Cases

- Van 5 ideeën zijn er 2 geselecteerd op basis van de volgende criteria:
 - mfl draagt bij aan klimaatadaptatie;
 - Realistisch/haalbaar (niet "from scratch")
 - Innovatief (niet eerder toegepast in Brabant)
- Case 1: Ondernemen met water groen en energie: waterberging/retentie, natuur en biomassa.
 - initiatief: Bosgroep/Brabant Water/Praedium/Dommel en Aa en Maas.
- Case 2: afkoppelen van natuurgebieden de Stippelberg , gemeente Gemert/Bakel: water wordt vastgehouden
 - Initiatief: Staatsbosbeheer, particulieren en waterschappen

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Enkele reflecties

- Ondanks dat dit project al veel van de 'zoektocht' voor nieuwe MFL projecten in kaart heeft gebracht, moet ieder project z'n eigen proces weer doorlopen om een gezamenlijk begrip/werkwijze/gevoel van 'eigenaarsschap' te creëren. "Onze" resultaten versnellen, maar vervangen andere projectprocessen niet.
- Is multifunctioneel ruimtegebruik een middel of een doel? Of is het inmiddels onderdeel geworden van de integrale benadering die in veel werkvelden zijn intrede heeft gedaan?
- "multifunctioneel ruimtegebruik" is een belangrijke tool die ingezet kan worden om een bijdrage te leveren aan een ruimtelijke klimaatadaptatie opgave;
- Er zijn meer 'coalities' mogelijk dan je zou denken (rood met groen, groen met blauw etc.)

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Enkele praktische handreikingen

- Dat het speeddaten een erg leuke en goed werkende vorm is om mensen die denken dat ze inhoudelijk ver van elkaar staan bij elkaar te brengen en te laten verkennen of er een 'match' is (coalitievorming);
- dat de betrokkenen wel 'open' moeten staan voor het vormen van nieuwe coalities. We hebben gemerkt dat het proces anders wordt gefrustreerd (randvoorwaarde: men moet een opgave hebben of urgentie voelen om mee te doen);
- Voorbeelden van MFL zijn minder dik gezaaid dan gedacht, vooral veel ideeën/visualisaties
- Zoeken naar locaties voor realisatie van MFL is een activiteit die beter niet *alleen* achter het bureau kan plaatsvinden.

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Centrale vraag-discussie

Centrale vraag
Hoe realiseer je multifunctioneel
landgebruik in de praktijk
(financien en organisatie)

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate

Vragen of suggesties?

FvLamoen@brabant.nl

Geraldjan.Ellen@deltares.nl

Kennis voor Klimaat Knowledge for Climate